

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

29.04.2003

Noteikumi nr. 235

Rīgā

Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība

Grozījumi: MK 06.12.2005. not. nr.925 (L.V., 9.dec., nr.197; Ziņotājs, 2006, nr.8)
MK 03.01.2006. not. nr.14 (L.V., 6.janv., nr.4; Ziņotājs, 2006, nr.3)
MK 27.03.2007. not. nr.214 (L.V., 30.marts, nr.54; Ziņotājs, 2007, nr.11)
MK 19.05.2008. not. nr.342 (L.V., 22.maijs, nr.79; Ziņotājs, 2008, nr.15)
MK 28.07.2009. not. nr.833 (L.V., 31.jūl., nr.121)
MK 29.09.2009. not. nr.1121 (L.V., 2.okt., nr.157)
MK 21.06.2010. not. nr.556 (L.V., 29.jūn., nr.101)

(prot. Nr.23 71.§)

Izdoti saskaņā ar
Pārtikas aprites uzraudzības likuma
4.panta otro un ceturto daļu un
19.panta piekto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības dzeramajam ūdenim, kārtību, kādā novērtējama dzeramā ūdens atbilstība šo noteikumu prasībām, kā arī dzeramā ūdens monitoringa un kontroles kārtību.

2. Noteikumi attiecas uz virszemes un pazemes ūdeni, kurš neapstrādātā veidā vai pēc speciālas sagatavošanas paredzēts patēriņam cilvēku uzturā, uztura pagatavošanai, izmantošanai mājāsaimniecībā, tirdzniecībai, kā arī izmantošanai pārtikas ražošanā (apstrādē, pārstrādē, konservēšanā), neatkarīgi no piegādes veida (pa ūdensvadu, cisternās vai fasējumā) (turpmāk – dzeramais ūdens).

3. Dzeramā ūdens monitoringu īsteno, regulāri laboratoriski pārbaudot dzeramo ūdeni, lai iegūtu informāciju par tā atbilstību vai neatbilstību šo noteikumu nekaitīguma un kvalitātes prasībām, kā arī par pārmaiņām dzeramajā ūdenī. Saskaņā ar šo noteikumu 23.punktu veic kārtējo monitoringu un auditmonitoringu. Pa ūdensvadu iedzīvotājiem piegādātā dzeramā ūdens kārtējo monitoringu veic ūdensapgādes saimnieciskās darbības veicējs (turpmāk – ūdens piegādātājs), bet auditmonitoringu - Veselības inspekcija. Pārtikas uzņēmumos, izņemot

ūdens piegādātājus, gan kārtējo monitoringu, gan auditmonitoringu organizē uzņēmuma īpašnieks vai vadītājs (turpmāk – komersants).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

3.¹ Ūdens piegādātāja un ūdensvada īpašnieka, valdītāja vai komersanta atbildību par ēkas iekšējiem ūdensvadiem nosaka normatīvie akti (būvnormatīvi) par ēkas iekšējiem ūdensvadiem un kanalizāciju.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā)

4. Šo noteikumu 3.punktā minētais komersanta pienākums organizēt kārtējo monitoringu un auditmonitoringu neattiecas uz mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kuri neražo pārtiku un nenodarbojas ar tās sagatavošanu vai apstrādi, un augu izcelsmes produktu primārās ražošanas uzņēmumiem, ja dzeramo ūdeni neizmanto produktu apstrādē.

(MK 21.06.2010. noteikumu nr.560 redakcijā)

4.¹ Auditmonitoringu neveic, bet reizi divos gados veic kārtējo monitoringu:

4.¹ 1. ja dzeramā ūdens kvalitāte nevar ietekmēt pārtikas produkta nekaitīgumu, pilnvērtīgumu un patērētāju veselību:

4.¹ 1.1. medus iepakojšanas uzņēmumos;

4.¹ 1.2. *(svītrots ar MK 21.06.2010. noteikumiem nr.560);*

4.¹ 1.3. labības pirmapstrādes, uzglabāšanas un malšanas uzņēmumos;

4.¹ 1.4. maizes un maizes izstrādājumu ražošanas uzņēmumos;

4.¹ 1.5. augu izcelsmes produktu primārās ražošanas uzņēmumos, ja dzeramo ūdeni izmanto produktu apstrādē;

4.¹ 1.6. taukvielu ražošanas uzņēmumos;

4.¹ 1.7. citos pārtikas uzņēmumos, ja dzeramo ūdeni neizmanto par pārtikas sastāvdaļu;

4.¹ 2. pārtikas aprītē iesaistītajos uzņēmumos, kuriem dzeramais ūdens tiek piegādāts pa publiskajām ūdensapgādes sistēmām.

(MK 06.12.2005. noteikumu nr.925 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833, MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121 un MK 21.06.2010. noteikumiem nr.560)

5. Noteikumi neattiecas uz:

5.1. dabīgajiem minerālūdeņiem, ko par tādiem atzinis Pārtikas un veterinārais dienests atbilstoši normatīvajiem aktiem par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un dabīgā minerālūdens izplatīšanas atļaujām;

5.2. ārstnieciskajiem minerālūdeņiem, ko par tādiem atzinusi Zāļu valsts aģentūra normatīvajos aktos par zāļu reģistrāciju noteiktajā kārtībā.

(MK 03.01.2006. noteikumu nr.14 redakcijā)

6. Noteikumu prasības neattiecas uz dzeramo ūdeni, ko iegūst atsevišķās ieguves vai piegādes vietās, kuras izmanto mazāk par 50 personām vai kuru piegādes apjoms nepārsniedz 10 m³ diennaktī.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā)

7. Dzeramā ūdens kvalitātes un nekaitīguma prasības ir obligāti piemērojamas dzeramajam ūdenim, ko iegūst šo noteikumu 6.punktā minētajās ieguves un piegādes vietās, ja dzeramo ūdeni realizē tirdzniecībā vai citādi izmanto komercdarbībā, vai piegādā publiskām ēkām un būvēm.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā)

8. Dzeramā ūdens kvalitātes un nekaitīguma prasības nepiemēro no ieguves vai piegādes vietām iegūtajam dzeramajam ūdenim, kuru izmanto tā, ka tas ne tieši, ne netieši nerada draudus patērētāju veselībai, un par to ir saņemts Veselības inspekcijas atzinums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

9. Dzeramā ūdens piegādātājs ir atbildīgs par iedzīvotāju atbilstošu un precīzu informēšanu par viņiem piegādātā dzeramā ūdens kvalitāti un nekaitīgumu, par korektīviem pasākumiem, ko piegādātājs ir veicis dzeramā ūdens kvalitātes un nekaitīguma nodrošināšanai, kā arī par iespējamo korektīvo rīcību, kas jāveic pašiem iedzīvotājiem. Komersants vai ūdens piegādātājs var neinformēt patērētāju par dzeramā ūdens neatbilstību kvalitātes un nekaitīguma prasībām, ja kontroles institūcijas šo neatbilstību ir atzinušas par niecīgu un patērētāja veselībai nekaitīgu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

10. Veselības inspekcija sagatavo informatīvos materiālus, lai informētu sabiedrību par dzeramā ūdens nekaitīgumu un kvalitāti, pasākumiem piesārņojuma gadījumos, kā arī konsultē patērētājus, komersantus, ūdens piegādātājus un ūdensvada īpašniekus par iespējamo korektīvo rīcību dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai vai pasākumiem, kas veicami, lai novērstu dzeramā ūdens neatbilstību šo noteikumu prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

11. Jebkura rīcība vai pasākumi, kurus veic, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu, nedrīkst pazemināt dzeramā ūdens kvalitāti vai palielināt piesārņojumu dzeramā ūdens ņemšanas vietās.

II. Obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības dzeramajam ūdenim un kārtība, kādā novērtējama dzeramā ūdens atbilstība noteiktajām prasībām

12. Dzeramais ūdens nedrīkst saturēt mikroorganismus, parazītus un vielas tādā daudzumā (skaitā vai koncentrācijā), kas rada draudus patērētāju veselībai. Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības noteiktas šo noteikumu 1.pielikuma 1. un 2.punktā. Ja šo noteikumu 1.pielikuma 3.punktā minētie kontrolrādītāji neatbilst pieļaujamajām normām, rīkojas atbilstoši šo noteikumu 17., 19.² un 40.punktā noteiktajām prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 27.03.2007. noteikumiem nr.214 un MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833)

13. Nefasēts dzeramais ūdens šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajām prasībām atbilst šādās vietās:

13.1. vietā, kur dzeramais ūdens izplūst no krāna, ja dzeramo ūdeni cilvēku patēriņam piegādā pa ūdensvadu;

13.2. vietā, kur dzeramais ūdens izplūst no krāna, ja dzeramo ūdeni izmanto sabiedrības vajadzībām, piemēram, izglītības, ārstniecības un sabiedriskās ēdināšanas iestādēs saskaņā ar šo noteikumu 17.2.apakšpunktu;

13.3. ūdens piegādātāja ārējā ūdensapgādes tīklā un sadales sistēmā saskaņā ar šo noteikumu 17.1.apakšpunktu;

13.4. vietā, kur dzeramais ūdens izplūst no cisternas, ja dzeramo ūdeni piegādā cisternā;

13.5. pārtikas uzņēmumā, kur dzeramo ūdeni iepilda pudelēs vai citos traukos, ja to fasē pudelēs vai citos traukos;

13.6. vietā, kur pārtikas uzņēmumā izmanto dzeramo ūdeni.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā)

14. Ja, nosakot dzeramā ūdens mikrobioloģiskos rādītājus (1.pielikums), ūdens paraugā atrod *Escherichia coli*, enterokokus vai koliformas baktērijas, dzeramā ūdens piegādātājs vai, veicot epidemioloģisko uzraudzību, – valsts aģentūra "Latvijas Infektoloģijas centrs" dzeramo ūdeni nekavējoties pārbauda atkārtoti. Ja atkārtoti pārbaudītajā ūdens paraugā kopējais koliformu skaits ir lielāks par 2/100 ml, atrasta *Escherichia coli* vai enterokoki, ūdenī nosaka patogēnās enterobaktērijas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

15. Ja ir pamatotas aizdomas par šajos noteikumos neminētu patogēno mikroorganismu un toksisko vielu iespējamo klātbūtni dzeramajā ūdenī tādos daudzumos (skaitā vai koncentrācijā), kas rada draudus patērētāju veselībai, dzeramā ūdens piegādātājs nekavējoties informē Veselības inspekciju, kā arī nodrošina dzeramā ūdens

pārbaudi un veic korektīvus pasākumus (piemēram, ar attiecīgiem apstrādes paņēmieniem), lai nodrošinātu dzeramā ūdens nekaitīgumu. Veiktie pasākumi nedrīkst pasliktināt dzeramā ūdens kvalitāti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 19.05.2008. noteikumiem nr.342)

16. Ūdensapgādes sistēmām jāatbilst normatīvajiem aktiem par būvnormatīviem noteiktajām prasībām. Ūdensapgādes iekārtu remonts vai maiņa nedrīkst pasliktināt dzeramā ūdens kvalitāti vai radīt draudus patērētāju veselībai, un dzeramajam ūdenim jāatbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām. Ūdensvada iekārtas (piemēram, rezervuārus, ūdenstorņus, spiedkatlus, nostādinātājus) mazgā, tīra un dezinficē pirms ekspluatācijas uzsākšanas un pēc avārijas remonta, kā arī profilaktiski ne retāk kā divas reizes gadā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 06.12.2005. noteikumiem nr.925)

17. Ja konstatē dzeramā ūdens neatbilstību šo noteikumu prasībām vai organoleptisko rādītāju izmaiņas, veic korektīvus pasākumus, lai novērstu neatbilstību vai iespējamus draudus patērētāju veselībai. Atkarībā no vietas, kur konstatēta neatbilstība, korektīvos pasākumus veic:

17.1. ūdens piegādātājs - sabiedriskā pakalpojuma sniedzējs, kura īpašumā ir ūdensapgādes infrastruktūra un kurš nodrošina apdzīvotas vietas ar dzeramo ūdeni. Ūdens piegādātājs ir atbildīgs par sniegto pakalpojumu līdz ūdens uzskaites mezglam (ieskaitot), kas izveidots uz ievada ēkā vai ēku grupā atbilstoši normatīvajiem aktiem (būvnormatīviem) par ēku iekšējo ūdensvadu un kanalizāciju;

17.2. ūdensvada īpašnieks, valdītājs vai komersants - pakalpojuma saņēmējs, kura īpašumā ir ēkas iekšējais ūdensvads, kas nodrošina ūdens piegādi no sabiedriskā pakalpojuma sniedzēja infrastruktūras līdz patērētāja dzeramā ūdens krāniem;

17.3. ūdensvada īpašnieks, valdītājs vai komersants šo noteikumu 17.1. un 17.2.apakšpunktā neminētajos gadījumos, ja dzeramo ūdeni iegūst pazemes ūdens gūtnē un realizē tirdzniecībā vai citādi izmanto komercdarbībā, vai piegādā publiskām ēkām un būvēm.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā)

18. Ja tiek dezinficēta ūdens piegādes sistēma, ūdens piegādātājs kontrolē šo noteikumu 1.pielikuma 3.3. un 3.5.apakšpunktā noteiktos rādītājus, dezinfekcijas efektivitāti, dezinfekcijā lietoto ķīmisko reaģentu atlieku klātbūtni, saskaņojot ar Veselības inspekciju konkrēto izmeklējumu programmu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

19. Ja dzeramais ūdens attiecīgajā ģeogrāfiskajā teritorijā neatbilst šo noteikumu prasībām, bet nerada draudus patērētāju veselībai un minēto neatbilstību nevar novērst 30 dienu laikā, kā arī citā veidā nav iespējams nodrošināt dzeramā ūdens piegādi, veselības ministrs var noteikt ūdenim pazeminātas nekaitīguma vai kvalitātes prasības (turpmāk - īpašas normas) uz laiku, kas nav ilgāks par trim gadiem, ņemot vērā šādus nosacījumus:

19.1. dzeramais ūdens neatbilst šo noteikumu 1.pielikuma 2.punktā noteikto ķīmisko rādītāju prasībām vai papildu parametriem, kas nav ietverti šo noteikumu 1.pielikumā;

19.2. dzeramais ūdens neatbilst šo noteikumu 1.pielikuma 3.punktā noteikto kontrolrādītāju prasībām.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā)

19.¹ Iesniegumu par īpašo normu noteikšanu komersants, ūdens piegādātājs, pašvaldība vai cits iesniedzējs (turpmāk – iesniedzējs) iesniedz Veselības inspekcijā. Veselības inspekcija izskata iesniegumu, sniedz atzinumu un iesniedz atzinumu Veselības ministrijā.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

19.² Šo noteikumu 19.1.apakšpunktā minēto īpašo normu piemērošanu var pagarināt uz trijiem gadiem, Veselības ministrijai iesniedzot Eiropas Komisijā pārskatu un lēmuma pamatojumu par otrā pagarinājuma nepieciešamību. Izņēmuma gadījumā īpašo normu piemērošanu var pagarināt atkārtoti vēl uz trijiem gadiem, ja Veselības ministrija iesniedz Eiropas Komisijā pārskatu un lēmuma pamatojumu par trešā pagarinājuma nepieciešamību. Veselības ministrija divu mēnešu laikā ziņo Eiropas Komisijai par katru ūdens piegādātāju, kam noteiktas īpašas normas (šo noteikumu 19.1.apakšpunkts) un kas dienā vidēji piegādā vismaz 1000 m³ ūdens vai apgādā ar to vairāk nekā 5000 cilvēku. Ziņojumam pievieno šo noteikumu 20.punktā minēto informāciju.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā)

19.³ Šo noteikumu 19.2.apakšpunktā minēto īpašo normu piemērošanu Veselības ministrija var noteikt uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus. Ja nepieciešams, īpašo normu piemērošanu var pagarināt uz trijiem gadiem, un izņēmuma gadījumā šo termiņu pagarina atkārtoti. Lemjot par īpašo normu piemērošanas laikposma pagarināšanu, Veselības inspekcija izvērtē, vai ir veikti korektīvie pasākumi iepriekšējā laikposmā, lai novērstu ūdens neatbilstību šo noteikumu prasībām.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

19.⁴ Veselības inspekcija izvērtē ūdens piegādātāja ūdensapgādes sistēmā konstatēto apdraudējumu cilvēku veselībai un neatbilstību ūdens kvalitātes prasībām. Veselības inspekcija sagatavo pārskatu par neatbilstības novēršanu un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

19.⁵ Iesniedzējs mēneša laikā pirms katra šo noteikumu 19.1. un 19.2.apakšpunktā minētā īpašo normu piemērošanas laikposma beigām iesniedz Veselības inspekcijā informāciju par veiktajiem korektīvajiem pasākumiem. Ja korektīvie pasākumi ir neatbilstoši un nav nodrošināta dzeramā ūdens atbilstība šo noteikumu prasībām, iesniedzējs Veselības inspekcijā iesniedz paskaidrojumu. Atbilstoši šo noteikumu 17.punktam atkarībā no vietas, kur konstatēta neatbilstība, ūdens piegādātājs, ūdensvada īpašnieks, valdītājs vai komersants pēc iespējas ātrāk veic atbilstošus korektīvos pasākumus, lai novērstu ūdens neatbilstību šo noteikumu prasībām.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

19.⁶ Ja tiek noteiktas īpašas normas, šo noteikumu 39.punktā minētās kontroles institūcijas var palielināt kontroles un monitoringa veikšanas biežumu, kā arī papildus noteikt kārtējā monitoringa rādītājus, ietverot tos šo noteikumu 19.punktā minētajā lēmumā un monitoringa plānā.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

19.⁷ Ja konstatē ūdens kvalitātes prasību pārkāpumu un nepieciešamību aizsargāt patērētāju veselību vai nav veikti korektīvie pasākumi, lai novērstu ūdens neatbilstību šo noteikumu prasībām, Veselības inspekcija par to rakstiski informē attiecīgo pašvaldību un Pārtikas un veterinārā dienesta struktūrvienību. Kontroles institūcijas rīkojas saskaņā ar šo noteikumu 40.2.apakšpunktu.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

20. Iesniedzot iesniegumu par īpašu normu noteikšanu dzeramajam ūdenim, iesniedzējs norāda šādu informāciju:

20.1. īpašu normu noteikšanas pamatojumu un priekšlikumus par maksimāli pieļaujamajām īpašajām normām un to monitoringu paredzamajā laikposmā;

20.2. iepriekšējos monitoringa un kontroles rezultātus par rādītājiem, kuriem paredzēts piemērot īpašas normas. Ja iesniegumu iesniedz par noteikto īpašo normu termiņa pagarināšanu, norāda arī informāciju par veiktajiem korektīvajiem pasākumiem iepriekšējā īpašo normu piemērošanas laikposmā;

20.3. par teritoriju, kurā piemērojamas īpašas normas, un iedzīvotāju skaitu šajā teritorijā;

20.4. par piegādātā dzeramā ūdens daudzumu diennaktī;

20.5. par īpašu normu noteikšanas iespējamo ietekmi uz pārtikas ražošanu;

20.6. dzeramā ūdens kvalitātes un nekaitīguma nodrošināšanas korektīvo pasākumu plāna kopsavilkumu, kurā ir ietverta informācija par:

20.6.1. korektīvajiem pasākumiem dzeramā ūdens kvalitātes un nekaitīguma nodrošināšanai, pamatojoties uz ūdens piegādātāja pārbaudes rezultātiem par neatbilstības vietas noteikšanu un dzeramā ūdens testēšanas rezultātiem krāna galā, ārējā ūdensapgādes tīklā un ūdens ieguves vietā atbilstoši rādītājiem, kuriem piemērotas īpašas normas. Pārbaudi organizē ūdens piegādātājs. Ūdens piegādātājs atbild par sniegtās informācijas pareizību un patiesumu;

- 20.6.2. sagatavotajiem projektiem ūdensapgādes sistēmas sakārtošanai;
- 20.6.3. plānotajiem finanšu līdzekļiem projekta īstenošanas nodrošināšanai (izmaksu tāmes);
- 20.6.4. plānotajiem pasākumiem projektā, arī darbu grafiku ar konkrētiem pasākumu izpildes termiņiem;
- 20.6.5. korektīvā rīcības plāna pārskatīšanu vai aktualizāciju. Korektīvo rīcības plānu pārskata vai, ja nepieciešams, aktualizē vismaz reizi gadā;
- 20.7. par laikposmu, kurā nepieciešams piemērot īpašas normas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 06.12.2005. noteikumiem nr.925, MK 03.01.2006. noteikumiem nr.14, MK 27.03.2007. noteikumiem nr.214 un MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833)

20.¹ Pēc Veselības inspekcijas pieprasījuma Pārtikas un veterinārais dienests izvērtē īpašo normu noteikšanas iespējamo ietekmi uz pārtikas ražošanu.

(MK 03.01.2006. noteikumu nr.14 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

21. Īpašas normas nenosaka fasētam dzeramajam ūdenim.

22. Ja kontroles institūcijas neatbilstību šo noteikumu 1.pielikuma 2.punkta prasībām vai papildu parametriem, kas nav iekļauti šo noteikumu 1.pielikumā, ir atzinušas par nenozīmīgu un patērētāju veselībai nekaitīgu un ar korektīviem pasākumiem to var novērst 30 dienu laikā pēc neatbilstības konstatēšanas, kontroles institūcijas vai Veselības ministrija uz šo konkrēto laiku nosaka maksimālās pieļaujamās attiecīgā parametra vērtības (turpmāk – maksimālās vērtības) un atbilstošu korektīvo pasākumu izpildi. Ja neatbilstība minēto parametru vērtībām pēdējo 12 mēnešu laikā ir bijusi vairāk nekā 30 kalendāra dienas, piemēro šo noteikumu 19.punktu.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

22.¹ Ja saskaņā ar šo noteikumu 19. un 22.punktu dzeramajam ūdenim noteiktas īpašas normas vai maksimālās vērtības, iesniedzējs informē patērētājus par dzeramā ūdens kvalitāti un nekaitīgumu, parametriem, kam piemērotas īpašas normas vai maksimālās vērtības, un to piešķiršanas termiņu, kā arī atsauci uz normatīvo aktu, kas to reglamentē, informācijā ietverot brīdinājumus noteiktām iedzīvotāju grupām, ja šīs īpašas normas vai maksimālās vērtības tām var radīt veselības traucējumus. Informāciju nekavējoties ievieto ūdens piegādātāja vai attiecīgās pašvaldības mājaslapā internetā, vietējos preses izdevumos un izvieto namu apsaimniekošanas uzņēmumos.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā)

III. Dzeramā ūdens monitorings un kontrole

23. Dzeramā ūdens monitoringa veidi:

23.1. kārtējais monitorings (regulāras pārbaudes), lai iegūtu informāciju par dzeramā ūdens mikrobioloģiskajiem, organoleptiskajiem un fizikāli ķīmiskajiem rādītājiem atbilstoši šo noteikumu 2.pielikumam, kā arī lai iegūtu informāciju par dzeramā ūdens apstrādes efektivitāti;

23.2. auditmonitorings (audita pārbaudes), lai noteiktu, vai dzeramais ūdens atbilst visiem šajos noteikumos noteiktajiem kvalitātes un nekaitīguma rādītājiem. Veicot auditmonitoringu, dzeramajam ūdenim nosaka visus rādītājus, izņemot gadījumu, ja ūdens piegādātājs vai komersants pierāda vai ja Veselības inspekcijai ir pietiekama informācija, ka konkrētā ūdens paraugu ņemšanas vietā nav iespējama tāda vielas koncentrācija, kas varētu pārsniegt attiecīgā rādītāja maksimāli pieļaujamo normu. Tad šo rādītāju auditormonitoringā var nenoteikt.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 06.12.2005. noteikumiem nr.925 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

24. Dzeramā ūdens monitoringu ūdensvadā veic, ņemot paraugu telpā vai iestādē no krāna tajā vietā, kur dzeramo ūdeni lieto patērētājs. Ja dzeramais ūdens neatbilst noteiktajām prasībām, ūdens piegādātājs vai Veselības inspekcija ņem dzeramā ūdens paraugu ārējā ūdensapgādes tīklā un sadales sistēmā, lai noteiktu neatbilstības vietu. Ūdens piegādātājs nodrošina iespēju ņemt dzeramā ūdens paraugus līdz ūdens uzskaites mezglam, uz ievada ēkā vai ēku grupā. Ūdens piegādātājs pēc komersanta lūguma informē par testēšanas

rezultātiem ārējā ūdensapgādes tīklā un sadales sistēmā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833)

25. Citos gadījumos ūdens paraugus dzeramā ūdens monitoringam un kontrolei ņem:

25.1. vietā no krāna, kur dzeramais ūdens tiek izmantots pārtikas ražošanai;

25.2. vietā no krāna, kur dzeramo ūdeni iepilda pudelēs vai citos traukos, ja dzeramais ūdens tiek fasēts;

25.3. vietā, kur dzeramais ūdens izplūst no cisternas, ja ūdens ilgstoši vai īsu laikposmu tiek piegādāts cisternā;

25.4. vietā, kur dzeramais ūdens izplūst no krāna, ja dzeramo ūdeni izmanto sabiedrības vajadzībām, piemēram, izglītības, ārstniecības un sabiedriskās ēdināšanas iestādēm.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 06.12.2005. noteikumiem nr.925 un MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833)

26. Šo noteikumu 24.punktā minētajā gadījumā kārtējo monitoringu finansē ūdens piegādātājs, bet auditmonitoringu finansē no valsts budžeta līdzekļiem. Šo noteikumu 25.1. un 25.2.apakšpunktā minētajos gadījumos monitoringu finansē komersants. Šo noteikumu 25.3. un 25.4.apakšpunktā minētajos gadījumos monitoringu finansē ūdens piegādātājs vai komersants, kas ir piegādājis ūdeni.

(MK 06.12.2005. noteikumu nr.925 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833)

27. Dzeramā ūdens monitoringa programmu izstrādā (ja nepieciešams, to papildina vai izslēdz kādu rādītāju no tās) un pēc valsts budžeta likuma kārtējam gadam pieņemšanas apstiprina Veselības inspekcija. Monitoringa programmā tiek ietverts kārtējais monitorings un auditmonitorings saskaņā ar šo noteikumu prasībām, kā arī noteikti konkrēti uzņēmumi, iestādes un telpas, kurās plānots ņemt paraugus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 27.03.2007. noteikumiem nr.214 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

28. Dzeramā ūdens piegādātāji un komersanti katru gadu (līdz kārtējā gada sākumam) izstrādā monitoringa programmu. Ūdens piegādātājs un komersants to saskaņo ar Veselības inspekciju. Veselības inspekcija izveido un uztur datubāzi, kurā atspoguļo saskaņotās monitoringa programmas. Ūdens piegādātājs un komersants var monitoringa programmā iekļaut arī tos ūdens testēšanas rezultātus, kas iegūti ūdens piegādātāja un komersanta veiktās paškontroles sistēmas ietvaros, veicot pārbaudi šo noteikumu 37.punktā minētajās laboratorijās, ja tajās izmantotās metodes atbilst šo noteikumu 37. un 38.punktā minētajām prasībām.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

28.¹ Pirms ūdens piegādātāju un komersantu izstrādātās monitoringa programmas saskaņošanas Veselības inspekcija ar Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centru saskaņo nosakāmos radioaktivitātes līmeņa rādītājus un vietas, kurās jāveic šo rādītāju monitorings.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

29. Veselības inspekcijas speciālists, īstenojot monitoringa programmu, ir tiesīgs (uzrādot dienesta apliecību) apmeklēt jebkuru objektu Latvijā neatkarīgi no tā piederības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

30. Ūdens piegādātājs informē Veselības inspekciju par kārtējā monitoringa rezultātiem. Ūdens piegādātājs atbild par sniegtās informācijas pareizību un patiesumu. Veselības inspekcija informē ūdens piegādātāju par auditmonitoringa rezultātiem.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

31. Komersants par monitoringa rezultātiem informē Veselības inspekciju un Pārtikas un veterināro dienestu. Komersants atbild par sniegtās informācijas pareizību un patiesumu.

(MK 06.12.2005. noteikumu nr.925 redakcijā)

31.¹ Šo noteikumu 28. un 31.punkts neattiecas uz komersantiem, kuriem dzeramais ūdens tiek piegādāts, izmantojot publisko ūdensapgādes sistēmu.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

32. Ja, veicot monitoringu, konstatēta dzeramā ūdens neatbilstība šo noteikumu prasībām un:

32.1. monitoringu ir veikusi Veselības inspekcija, tā rakstiski informē Pārtikas un veterinārā dienesta attiecīgo struktūrvienību;

32.2. monitoringu ir veicis ūdens piegādātājs, tas rakstiski informē Veselības inspekciju;

32.3. monitoringu ir veicis komersants, tas rakstiski informē Veselības inspekciju un Pārtikas un veterinārā dienesta attiecīgo struktūrvienību.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

33. Ja, veicot monitoringu, dzeramajā ūdenī konstatēts piesārņojums, kas rada potenciālus draudus patērētāja veselībai, monitoringa veicējs nekavējoties informē arī citas šo noteikumu 32.punktā minētās institūcijas.

34. Veselības inspekcija apkopo monitoringa rezultātus, reizi gadā sagatavo attiecīgu pārskatu un iesniedz to Veselības ministrijā, Vides ministrijā, Pārtikas un veterinārajā dienestā un publicē Veselības inspekcijas mājaslapā internetā.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

35. Veselības inspekcija, apkopojot un analizējot datus valstī un reģionos, reizi trijos gados (turpmāk – pārskata posms), sākot ar 2005.gadu, sagatavo publisku ziņojumu par dzeramā ūdens kvalitāti un nekaitīgumu, lai informētu patērētājus. Veselības inspekcija attiecīgo ziņojumu publicē Veselības inspekcijas mājaslapā internetā. Publiskajā ziņojumā ietver precīzu informāciju par dzeramo ūdeni, kuru piegādātāji vidēji dienā piegādā vismaz 1000 m³ apjomā vai ar kuru apgādā vairāk nekā 5000 cilvēku, pārbaudīto objektu skaitu un veidu, izmeklēto ūdens paraugu skaitu, norādot, cik no tiem neatbilst obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām, kā arī par korektīvajiem pasākumiem, to rezultātiem un piešķirtajām īpašajām normām vai maksimālajām vērtībām saskaņā ar šo noteikumu 19.2.apakšpunktu un 22.punktu. Publisko ziņojumu par dzeramā ūdens kvalitāti un nekaitīgumu Veselības inspekcija sniedz patērētājiem kalendāra gada laikā pēc kārtējā pārskata posma beigām.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

35.¹ Veselības inspekcija divu mēnešu laikā pēc šo noteikumu 35.punktā minētās informācijas publicēšanas nosūta publisko ziņojumu Eiropas Komisijai. Ziņojuma kopiju Veselības inspekcija nosūta Zemkopības ministrijai, Veselības ministrijai un Vides ministrijai.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1121 redakcijā)

36. Veselības inspekcija nodrošina to dzeramā ūdens monitoringa datu pieejamību, kas saskaņā ar Valsts informācijas sistēmu likumu nepieciešami valsts funkciju īstenošanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

37. Dzeramā ūdens laboratorisko pārbaudi veic laboratorijā, kas akreditēta sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 "Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības", vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts institūcijā, par kuru Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Dzeramo ūdeni pārbauda ar metodēm, kas norādītas šo noteikumu 3.pielikumā, ņemot vērā, ka:

37.1. laboratorijai ir tiesības izmantot metodes, kas nav minētas šo noteikumu 3.pielikuma pirmajā daļā, ja iegūtie rezultāti ir salīdzināmi ar rezultātiem, ko iegūst ar 3.pielikumā minētajām testēšanas metodēm, un ja ar citu testēšanas metodi sasniedzama tikpat augsta rezultātu noteikšanas robeža, precizitāte un ticamība;

37.2. rādītājiem, kuri minēti šo noteikumu 3.pielikuma otrajā daļā, var izmantot jebkuru analīzes metodi, ja vien tā atbilst 3.pielikumā noteiktajām prasībām;

37.3. nav noteikta konkrēta izmantojamā analīzes metode, nosakot šādus rādītājus:

37.3.1. krāsu;

37.3.2. smaržu;

37.3.3. garšu;

37.3.4. kopējo organisko oglekli;

37.3.5. duļķainību. Nosakot duļķainību apstrādātu virszemes ūdeņu paraugos, lieto tādu analītisko metodi, ar kuru minētos rādītāju lielumus var noteikt ar 25 % ticamību, 25 % precizitāti un 25 % zemāko noteikšanas robežu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 03.01.2006. noteikumiem nr.14 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

38. Dzeramā ūdens paraugus ņem un transportē uz laboratoriju saskaņā ar standartu LVS EN ISO 5667-3:2007 "Ūdens kvalitāte – Paraugu ņemšana – 3.daļa: Norādījumi ūdens paraugu konservēšanai un glabāšanai" un standartu LVS ISO 5667-5:2007 "Ūdens kvalitāte. Paraugu ņemšana. 5.daļa. Norādījumi dzeramā ūdens paraugu ņemšanai no sagatavošanas iekārtām un cauruļvadu sadales sistēmām".

(MK 03.01.2006. noteikumu nr.14 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 27.03.2007. noteikumiem nr.214 un MK 19.05.2008. noteikumiem nr.342)

39. Šo noteikumu ievērošanu kontrolē:

39.1. Pārtikas un veterinārais dienests – pārbaudot dzeramo ūdeni, ko izmanto pārtikas uzņēmumos, izņemot ūdensapgādes uzņēmumus;

39.2. Veselības inspekcija – publiskajos dzeramā ūdens apgādes objektos no ūdens ņemšanas vietas līdz patērētājam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 06.12.2005. noteikumiem nr.925 un MK 19.05.2008. noteikumiem nr.342))

40. Ja konstatēta dzeramā ūdens neatbilstība šajos noteikumos noteiktajām prasībām vai parametriem, kas nav ietverti šo noteikumu 1.pielikumā, vai radušās pamatotas aizdomas par apdraudējumu patērētāju veselībai:

40.1. Veselības inspekcija un Pārtikas un veterinārais dienests nekavējoties lemj par turpmāko rīcību, izvērtējot iespējamo apdraudējumu patērētāju veselībai, ņemot vērā pārsniegtos parametrus un to, cik daudz maksimālās vērtības ir pārsniegtas;

40.2. Veselības inspekcijai un Pārtikas un veterinārajam dienestam ir tiesības ierobežot vai aizliegt dzeramā ūdens piegādi vai lietošanu atbilstoši Epidemioloģiskās drošības likumam un Pārtikas aprites uzraudzības likumam, kā arī piemērot sodu atbilstoši Administratīvo pārkāpumu kodeksam;

40.3. Pārtikas un veterinārais dienests vai ūdens piegādātājs, ja nepieciešams, konsultējas ar Veselības inspekciju, lai izvērtētu iespējamo apdraudējumu patērētāju veselībai, kuru var radīt dzeramā ūdens piegādes vai lietošanas ierobežojums vai aizliegums;

40.4. Veselības inspekcija nodrošina patērētāju informēšanu par dzeramā ūdens piegādes vai lietošanas ierobežojumiem vai aizliegumu, bet Pārtikas un veterinārais dienests - par fasēta dzeramā ūdens lietošanas aizliegumu. Veselības inspekcija kontrolē šo noteikumu 9. un 22.¹ punkta izpildi.

(MK 28.07.2009. noteikumu nr.833 redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

IV. Noslēguma jautājumi

41. Apdzīvotās vietās, kurās iedzīvotāju skaits ir lielāks par 100 tūkstošiem, līdz 2008.gadam, apdzīvotās vietās, kurās iedzīvotāju skaits ir no 10 līdz 100 tūkstošiem, līdz 2011.gadam un apdzīvotās vietās, kurās iedzīvotāju skaits ir mazāks par 10 tūkstošiem, līdz 2015.gadam nefasētā dzeramajā ūdenī:

41.1. bromātu saturs (1.pielikuma 2.7.apakšpunkts) nedrīkst pārsniegt 25 µg/l;

- 41.2. kopējais trihalogēnmetānu saturs (1.pielikuma 2.24.apakšpunkts) nedrīkst pārsniegt 150 µg/l;
41.3. alumīnija saturs (1.pielikuma 3.1.apakšpunkts) nedrīkst pārsniegt 0,5 mg/l;
41.4. dzelzs saturs (1.pielikuma 3.7.apakšpunkts) nedrīkst pārsniegt 0,4 mg/l;
41.5. mangāna saturs (1.pielikuma 3.11.apakšpunkts) nedrīkst pārsniegt 0,2 mg/l;
41.6. oksidējamība (KMnO₄) (1.pielikuma 3.13.apakšpunkts) nedrīkst pārsniegt 8 mg/l O₂ .

42. Šo noteikumu 23., 25., 26., 30., 31., 35. un 37.punkts un 32.2. un 32.3.apakšpunkts stājas spēkā ar 2003.gada 1.jūliju.

42.¹ (Svītrots ar MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833)

42.² Visi lēmumi par īpašo normu piešķiršanu, kuri pieņemti līdz 2010.gada 31.decembrim, paliek spēkā līdz tajos noteiktā termiņa beigām.

(MK 21.06.2010. noteikumu nr.560 redakcijā)

43. Auditmonitoringu šo noteikumu 24.punktā minētajos gadījumos Veselības inspekcija veic par valsts budžeta likumā piešķirtajiem līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

44. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 1999.gada 23.februāra noteikumus Nr.63 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma prasības" (Latvijas Vēstnesis, 1999, 57./59.nr.).

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

(MK 03.01.2006. noteikumu nr.14 redakcijā)

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Padomes 1998.gada 3.novembra Direktīvas 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti.

Ministru prezidents

E.Repše

Veselības ministre

I.Circene

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 27.03.2007. noteikumiem nr.214, MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

1.pielikums
Ministru kabineta
2003.gada 29.aprīļa
noteikumiem Nr.253

Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības

1. Mikrobioloģiskie rādītāji:

Nr. p.k.	Rādītājs	Maksimāli pieļaujamā norma

1.1.	ūdensvada ūdenim:	
1.1.1.	<i>Escherichia coli</i>	0/100 ml
1.1.2.	enterokoki	0/100 ml
1.2.	ūdenim, kas pildīts tirgošanai pudelēs vai citos traukos:	
1.2.1.	<i>Escherichia coli</i>	0/250 ml
1.2.2.	enterokoki	0/250 ml
1.2.3.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	0/250 ml
1.2.4.	mikroorganismu koloniju skaits (KVV) 22 °C	100/ml
1.2.5.	mikroorganismu koloniju skaits (KVV) 37 °C	20/ml

2. Ķīmiskie rādītāji:

Nr. p.k.	Rādītājs	Maksimāli pieļaujamā norma	Piezīmes
1	2	3	4
2.1.	akrilamīds	0,10 µg/l	Nosaka kā monomēra saturu ūdenī
2.2.	antimons	5,0 µg/l	
2.3.	arsēns	10 µg/l	
2.4.	benzols	1,0 µg/l	
2.5.	benzo(a)pirēns	0,010 µg/l	
2.6.	bors	1,0 mg/l	
2.7.	bromāti	10 µg/l	
2.8.	cianīdi	50 µg/l	
2.9.	1,2-dihloretāns	3,0 µg/l	
2.10.	dzīvsudrabs	1,0 µg/l	
2.11.	epihlorhidrīns	0,10 µg/l	Nosaka kā monomēra saturu ūdenī
2.12.	fluorīdi	1,5 mg/l	
2.13.	hroms	50 µg/l	
2.14.	kadmījs	5,0 µg/l	
2.15.	niķelis	20 µg/l	Nosaka vidējās vērtības no nedēļas ūdens piegādes paraugiem. Reģistrē arī maksimālās rādītāju vērtības
2.16.	nitrāti	50 mg/l	Ūdenī nitrītu saturs nedrīkst pārsniegt 0,10 mg/l, ja $\text{nitrāti (mg/l)/50} + \text{nitrīti (mg/l)/3} \leq 1$
2.17.	nitrīti	0,50 mg/l	Ūdenī nitrītu saturs nedrīkst pārsniegt 0,10 mg/l, ja $\text{nitrāti (mg/l)/50} + \text{nitrīti (mg/l)/3} \leq 1$
2.18.	pesticīdi (atsevišķi)	0,10 µg/l	Pesticīdu grupai (2.18. un 2.19.) pielīdzināmi šādi augu aizsardzības līdzekļi: - organiskie insekticīdi, organiskie herbicīdi - organiskie fungicīdi, organiskie nematocīdi - organiskie akaricīdi, organiskie algicīdi - organiskie rodenticīdi, organiskie slimicīdi

2.19.	pesticīdi (kopā)	0,50 µg/l	- tiem pielīdzinātie produkti (augšanas regulatori) un iepriekšminēto vielu atvasinājumi un noārdīšanās produkti. Ūdenī nosaka tikai tos pesticīdus, kuru klātbūtne tajā ir iespējama. Ja ūdenī ir konstatēts aldrīns, dieldrīns, heptahloro un heptahloro epoksīds, rādītāju norma ir 0,030 µg/l. Pesticīdiem (2.19.) noteikta visu atsevišķo pesticīdu summa, kurus analizē
2.20.	policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži	0,10 µg/l	Noteikto sastāvdaļu koncentrāciju summa. Policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži ir: - benzo (b)fluorantrēns - benzo(k)fluorantrēns - benzo(ghi)perilēns - indeno(1,2,3-cd)pirēns
2.21.	selēns	10 µg/l	
2.22.	svins	10 µg/l	Nosaka vidējās vērtības no nedēļas ūdens piegādes paraugiem. Reģistrē arī maksimālās rādītāju vērtības
2.23.	tetrahloretēns un trihloretēns	10 µg/l	Noteikto vielu koncentrāciju summa
2.24.	trihalogēnmetāni (kopā)	100 µg/l	Noteikto vielu koncentrāciju summa
2.25.	varš	2,0 mg/l	Nosaka vidējās vērtības no nedēļas ūdens piegādes paraugiem. Reģistrē arī maksimālās rādītāju vērtības
2.26.	vinilhlorīds	0,50 µg/l	Nosaka kā monomēra saturu ūdenī

3. Kontrolrādītāji dzeramā ūdens monitoringam un korektīvai rīcībai:

Nr. p.k.	Rādītājs	Maksimāli pieļaujamā norma	Piezīmes
1	2	3	4
3.1.	alumīnijs	0,2 mg/l	
3.2.	amoniji	0,50 mg/l	
3.3.	<i>Clostridium perfringens</i> (ieskaitot sporas)	0/100 ml	Šis rādītājs nav jāmēra, ja vien ūdens izcelsmes vietu neiespaido virszemes ūdeņi. Ja ir neatbilstība rādītājam, jāizpēta piegāde, lai nodrošinātu, ka nepastāv briesmas cilvēku veselībai, kuras izraisa patogēnu mikroorganismu klātbūtne, piemēram, kriptosporas. Šādu pētījumu rezultāti jāiekļauj ziņojumos, ko sniedz Veselības inspekcija
3.4.	mikroorganismu koloniju skaits (KVV) 22 °C	1000/ml	
3.5.	koliformas	0/100 ml	Ūdenim tarā šī rādītāja maksimāli pieļaujamā

	baktērijas (skaits)		norma ir 0/250 ml
3.6.	duļķainība	3,0 NTU (nefelometriskās duļķainības vienības)	
3.7.	dzelzs	0,2 mg/l	
3.8.	garša	pieņemama patērētājiem un bez būtiskām izmaiņām	
3.9.	hlorīdi	250 mg/l	Ūdens nedrīkst būt korozīvs
3.10.	krāsa	pieņemama patērētājiem un bez būtiskām izmaiņām	
3.11.	mangāns	0,05 mg/l	
3.12.	nātrijs	200 mg/l	
3.13.	oksidējamība (KMnO ₄)	5,0 mg/l O ₂	Šis rādītājs nav jānosaka, ja tiek mērīts TOC
3.14.	smarža	pieņemama patērētājiem un bez būtiskām izmaiņām	
3.15.	sulfāti	250 mg/l	Ūdens nedrīkst būt korozīvs
3.16.	ūdeņraža jonu koncentrācija	6,5–9,5 pH vienības	Ūdens nedrīkst būt korozīvs. Negāzētam ūdenim, kas iepildīts tarā, minimālo lielumu var samazināt līdz 4,5 vienībām. Ūdenim, kas iepildīts tarā un kas ir dabiski bagāts vai mākslīgi bagātināts ar oglekļa dioksīdu, minimālais lielums var būt zemāks
3.17.	elektrovadīt-spēja	2500 μS cm ⁻¹ 20 °C temperatūrā	Ūdens nedrīkst būt korozīvs
3.18.	kopējais organiskais ogleklis (TOC)	bez būtiskām izmaiņām	Šis rādītājs nav jāmēra piegādes objektiem, kas ir mazāki par 10000 m ³ dienā
3.19.	radioaktivāte		
3.19.1.	tritījs	100 Bq/l	
3.19.2.	kopējā deva	0,10 mSv/gadā	Nosakot kopējo devu, neņem vērā tritiju, ⁴⁰ kāliju, radonu un radona sabrukšanas produktus. Paraugu ņemšanas un analīžu veikšanas biežums noteikts 2.pielikuma 2.punktā. Ja iepriekšējos noteikšanas periodos radioaktivātes rādītāji ir bijuši nemainīgi un zemāki par maksimāli pieļaujamo normu, tad radioaktivāte nav jānosaka regulāri

Veselības ministre

I.Circene

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 28.07.2009. noteikumiem nr.833 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1121)

2.pielikums
Ministru kabineta

Dzeramā ūdens monitoringā nosakāmie rādītāji un analīžu veikšanas biežums

1. Kārtējā monitoringā (regulārās pārbaudēs) nosakāmie rādītāji:

Nr. p.k.	Rādītājs	Piezīmes
1.1.	alumīnijs	Nosaka, ja par flokulantu lieto alumīnija sāļus; citos gadījumos to nosaka audita pārbaudēs
1.2.	amoniji	
1.3.	<i>Clostridium perfringens</i> , ieskaitot sporas	Nosaka virszemes ūdenim vai ūdenim, ko var ietekmēt virszemes ūdens, citos gadījumos to nosaka audita pārbaudēs
1.4.	dzelzs	Nosaka, ja par flokulantu lieto dzelzs sāļus, citos gadījumos to nosaka audita pārbaudēs
1.5.	duļķainība	
1.6.	<i>Escherichia coli</i>	
1.7.	garša	
1.8.	mikroorganismu koloniju skaits (KVV) 22 °C un 37 °C	Nosaka, ja ūdeni paredzēts pildīt pudelēs vai citos traukos tirdzniecībai
1.9.	krāsa	
1.10.	nitrīti	Nosaka, ja dezinfekcijai tiek izmantota hloramīnācija; citos gadījumos to nosaka audita pārbaudēs
1.11.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Nosaka, ja ūdeni paredzēts pildīt pudelēs vai citos traukos tirdzniecībai
1.12.	smarža	
1.13.	elektrovadītspēja	
1.14.	kopējās koliformas	
1.15.	ūdeņraža jonu koncentrācija (pH)	

2. Ūdens paraugu ņemšanas¹ un analīžu veikšanas minimālais biežums:

Nr. p.k.	Gada vidējais diennakts piegādātā/pildītā ūdens daudzums piegādes zonā ^{2, 3} (m ³)	Regulāro pārbaudžu paraugu skaits ^{4, 5, 6} gadā	Audita pārbaudes paraugu skaits ^{4, 6} gadā
2.1.	Ūdenim no ūdensvada, no cisternām un pārtikas uzņēmumos		
2.1.1.	līdz 100	1	1 ⁷
2.1.2.	101-1000	4	1
2.1.3.	1001-10000		1 + 1 no katriem 3300 m ³ /d proporcionāli to daļai

			kopējā tilpumā
2.1.4.	10001-100000	4	3 + 1 no katriem 10000 m ³ /d proporcionāli to daļai kopējā tilpumā
2.1.5.	vairāk par 100000	+ 3 no katriem 1000 m ³ /d proporcionāli to daļai kopējā tilpumā	10 + 1 no katriem 25000 m ³ /d proporcionāli to daļai kopējā tilpumā
2.2.	Pudelēs vai citos traukos pildītam dzeramajam ūdenim, kas paredzēts tirdzniecībai		
2.2.1.	līdz 10	1	1
2.2.2.	11-60	12	1
2.2.3.	vairāk par 60	viens paraugs no katriem 5 m ³ proporcionāli to daudzumam kopējā tilpumā	viens paraugs no katriem 100 m ³ proporcionāli to daudzumam kopējā tilpumā

Piezīmes.

¹ Paraugus ņem šo noteikumu 13.punktā noteiktajās vietās, lai nodrošinātu, ka dzeramais ūdens atbilst šo noteikumu prasībām. Ja dzeramo ūdeni piegādā no ūdens apgādes tīkliem, īpašu rādītāju noteikšanai paraugus drīkst ņemt piegādes zonā vai apstrādes iekārtās, ja var pierādīt, ka starp atbilstošiem rādītājiem nav būtisku atšķirību.

² Piegādes zona ir ģeogrāfiski noteikts apgabals, kur dzeramo ūdeni piegādā no viena vai vairākiem resursiem un kur dzeramā ūdens kvalitāte tiek uzskatīta par apmēram līdzīgu.

³ Ūdens daudzumu aprēķina kā vidējo daudzumu kalendāra gadā. Ūdens daudzuma aprēķinā drīkst izmantot iedzīvotāju skaitu piegādes zonā, pieņemot, ka ūdens patēriņš ir 200 litru dienā vienam iedzīvotājam.

⁴ Ja piegādes ir īslaicīgas, kontroles biežumu dzeramajam ūdenim, ko piegādā cisternās, nosaka Veselības inspekcija.

⁵ Lai noteiktu dzeramā ūdens atbilstību šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajiem ūdens nekaitīguma rādītājiem, analīžu biežumu var samazināt, ja to ir noteikusi Veselības inspekcija un vismaz divus gadus pēc kārtas rezultāti ir bijuši stabili un labāki, nekā noteikts 1.pielikumā. Analīžu biežumu nedrīkst samazināt vairāk kā par 50 procentiem.

⁶ Paraugus ņem regulāri, lai analīžu rezultāti raksturotu gada vidējās dzeramajam ūdenim noteikto rādītāju vērtības.

⁷ Lai noteiktu dzeramā ūdens atbilstību šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajiem ūdens nekaitīguma un kvalitātes rādītājiem, audita pārbaudes biežumu Veselības inspekcija var samazināt, bet ne retāk kā līdz vienam paraugam sešu gadu laikposmā. Veselības inspekcija nosaka, kurus šo noteikumu 1.pielikumā minētos parametrus var nenoteikt audita pārbaudē atbilstoši šo noteikumu 23.2.apakšpunkta prasībām.

Veselības ministre

I.Circene

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 03.01.2006. noteikumiem nr.14, MK 27.03.2007. noteikumiem nr.214 un MK 19.05.2008. noteikumiem nr.342)

3.pielikums
Ministru kabineta
2003.gada 29.aprīļa
noteikumiem Nr.235

Dzeramā ūdens nekaitīguma un kvalitātes rādītāju noteikšanas metodes

1. Rādītāji, kuriem noteiktas konkrētas analīzes metodes:

Nr. p.k.	Rādītājs	Metode
1.1.	koliformas baktērijas un <i>Escherichia coli</i> (<i>E. coli</i>)	LVS EN ISO 9308-1:2006 "Ūdens kvalitāte. <i>Escherichia coli</i> un koliformas baktēriju noteikšana un uzskaitē. 1.daļa: Membrānfiltrācijas metode"
1.2.	enterokoki	LVS EN ISO 7899-2:2006 "Ūdens kvalitāte. Zarnu enterokoku noteikšana un uzskaitē. 2.daļa: Membrānfiltrācijas metode"
1.3.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	LVS EN 12780:2007 "Ūdens kvalitāte – <i>Pseudomonas aeruginosa</i> noteikšana un uzskaitē ar membrānu filtrācijas metodi"
1.4.	mikroorganismu koloniju skaits (KVV) 22 °C	LVS EN ISO 6222:1999 "Ūdens kvalitāte – Kultivētu mikroorganismu uzskaitē – Koloniju skaits, inokulējot barojošā agara barotnē"
1.5.	mikroorganismu koloniju skaits (KVV) 37 °C	LVS EN ISO 6222:1999 "Ūdens kvalitāte – Kultivētu mikroorganismu uzskaitē – Koloniju skaits, inokulējot barojošā agara barotnē"
1.6.	<i>Clostridium perfringens</i> (ieskaitot sporas)	LVS EN 26461-2:2007 "Ūdens kvalitāte – Sulfītus reducējošo anaerobu (<i>Clostridia</i>) sporu noteikšana un uzskaitē – 2.daļa: Membrānu filtrācijas metode"

2. Rādītāji, kuriem noteikts efektivitātes raksturojums¹:

Nr. p.k.	Rādītājs	Rezultātu ticamība ^{2, 3} (%)	Rezultātu precizitāte ^{2, 4} (%)	Metodes zemākā noteikšanas robeža ^{2, 5} (% no normētās vērtības)	Piezīmes
1	2	3	4	5	6
2.1.	akrilamīds	15	15	25	
2.2.	alumīnijs	10	10	10	
2.3.	amonijijs	10	10	10	
2.4.	antimons	25	25	25	
2.5.	arsēns	10	10	10	
2.6.	benzols	25	25	25	
2.7.	benzo(a)pirēns	25	25	25	
2.8.	bors	10	10	10	
2.9.	bromāti	25	25	25	

2.10.	cianīdi	10	10	10	Jānosaka visu veidu summa
2.11.	1,2-dihloretāns	25	25	10	
2.12.	dzelzs	10	10	10	
2.13.	dzīvsudrabs	20	10	20	
2.14.	elektrovadītspēja	10	10	10	
2.15.	epihlorhidrīns	15	15	25	
2.16.	fluorīdi	10	10	10	
2.17.	hlorīdi	10	10	10	
2.18.	hroms	10	10	10	
2.19.	kadmījs	10	10	10	
2.20.	mangāns	10	10	10	
2.21.	nātrijs	10	10	10	
2.22.	niķelis	10	10	10	
2.23.	nitrāti	10	10	10	
2.24.	nitrīti	10	10	10	
2.25.	oksidējamība	25	25	10	Oksidāciju veic 10 minūtes 100 °C temperatūrā ar kālija permanganātu skābā vidē
2.26.	pesticīdi	25	25	25	Atsevišķiem pesticīdiem
2.27.	policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži	25	25	25	Noteikšanas rādītāji piemērojami atsevišķām vielām, kas nosakāmas ar 25 % precizitāti no 1.pielikumā noteiktajām normām
2.28.	selēns	10	10	10	
2.29.	sulfāti	10	10	10	
2.30.	svins	10	10	10	
2.31.	tetrahloretēns	25	25	10	Noteikšanas rādītāji piemērojami atsevišķām vielām, kas nosakāmas ar 50 % precizitāti no 1.pielikumā noteiktajām normām
2.32.	trihalometāni (kopā)	25	25	10	Noteikšanas rādītāji piemērojami atsevišķām vielām, kas nosakāmas ar 25 % precizitāti no 1.pielikumā noteiktajām normām
2.33.	trihloretēns	25	25	10	Noteikšanas rādītāji piemērojami atsevišķām vielām, kas nosakāmas ar 50 % precizitāti no 1.pielikumā noteiktajām normām
2.34.	ūdeņraža jonu koncentrācijai	0,2 pH			Metodes precizitāte ne mazāka par 0,2 pH

		vienības			vienībām
2.35.	varš	10	10	10	
2.36.	vinilhlorīds	15	15	25	

Piezīmes.

¹ Šī pielikuma 2.punktā noteiktajiem rādītājiem efektivitātes raksturojums ir tāds, ka var lietot analīzes metodes, ar kurām sasniedzama vismaz tikpat augsta noteikšanas robeža, precizitāte un ticamība, kā norādīts šajā tabulā.

² Neatkarīgi no izmantotās analīzes jutības (metodes zemākās noteikšanas robeža), rezultātus norāda, izmantojot vismaz to pašu decimālo skaitļu daudzumu rādītāja lielumam, kā noteikts 1.pielikuma 2. un 3.punktā.

³ LVS ISO 5725-1:2006 + TC1 "Mērīšanas metožu un rezultātu pareizība (rezultātu patiesums un precizitāte) – 1.daļa: Vispārīgie principi un definīcijas", LVS ISO 5725-2:2006 + TC1 "Mērīšanas metožu un rezultātu pareizība (patiesums un precizitāte) – 2.daļa: Pamatmetode mērīšanas standartmetodes atkārtojamības un reproducējamības noteikšanai", LVS ISO 5725-3:2006 + TC1 "Mērīšanas metožu pareizība (patiesums un konverģentums) – 3.daļa: Mērīšanas standartmetodes precizitātes starprādītāji", LVS ISO 5725-4:2006 "Mērīšanas metožu precizitāte (rezultātu patiesums un konverģentums) – 4.daļa: Vienmetodes standartmērījumu patiesuma noteikšanas pamatmetodes", LVS ISO 5725-5:2006+AC "Mērīšanas metožu precizitāte (rezultātu patiesums un konverģentums) – 5.daļa: Alternatīvas metodes standarta mērīšanas metodēm precizitātes noteikšanai", LVS ISO 5725-6:2006 + TC1 "Mērīšanas metožu un rezultātu pareizība (patiesums un precizitāte) – 6.daļa: Pareizības vērtību lietošana praksē" – sistemātiskā kļūda, kuru izsaka kā atšķirību starp rādītāja patieso lielumu un pēc pietiekami liela analīžu atkārtojumu skaita iegūto vidējo lielumu.

⁴ LVS ISO 5725-1:2006 + TC1 "Mērīšanas metožu un rezultātu pareizība (rezultātu patiesums un precizitāte) – 1.daļa: Vispārīgie principi un definīcijas", LVS ISO 5725-2:2006 + TC1 "Mērīšanas metožu un rezultātu pareizība (patiesums un precizitāte) – 2.daļa: Pamatmetode mērīšanas standartmetodes atkārtojamības un reproducējamības noteikšanai", LVS ISO 5725-3:2006 + TC1 "Mērīšanas metožu pareizība (patiesums un konverģentums) – 3.daļa: Mērīšanas standartmetodes precizitātes starprādītāji", LVS ISO 5725-4:2006 "Mērīšanas metožu precizitāte (rezultātu patiesums un konverģentums) – 4.daļa: Vienmetodes standartmērījumu patiesuma noteikšanas pamatmetodes", LVS ISO 5725-5:2006+AC "Mērīšanas metožu precizitāte (rezultātu patiesums un konverģentums) – 5.daļa: Alternatīvas metodes standarta mērīšanas metodēm precizitātes noteikšanai", LVS ISO 5725-6:2006 + TC1 "Mērīšanas metožu un rezultātu pareizība (patiesums un precizitāte) – 6.daļa: Pareizības vērtību lietošana praksē" – nejauša kļūda, kuru izsaka kā standarta novirzi (grupas ietvaros vai starp grupām) no vidējā noteiktā rādītāja lieluma. Pieļaujamā precizitāte ir divkārtīga standartnovirze.

⁵ Metodes zemākā noteikšanas robeža – trīskārša standartnovirze dabīgā ūdens paraugam ar zemāko attiecīgā rādītāja koncentrāciju, kura nosakāma ar izmantoto metodi, vai pieckārša standartnovirze kontrolparaugam.

Veselības ministre

I.Circene